

Bermgras Doorbraak

Ontwikkeling grondstofketens van
organische reststromen in de regio Rijnland

Kick-off bijeenkomst, 28 juni 2023

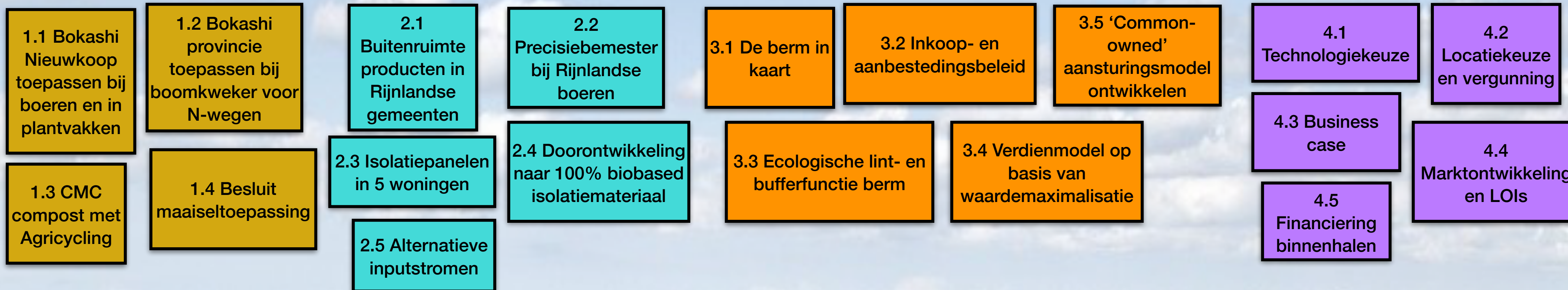
Vernieuwersnetwerk
Natuurlijke reststromen

Ambitie

‘Rijnland is in 2030 een circulaire regio waarin boer, burger en recreant zich thuisvoelen en ecologische en economische waarden met elkaar in balans zijn.’

Activiteiten:
Elk werkpakket leidt tot outputs. De outputs dragen bij aan de resultaten van het werkpakket

Fase 1: Doen en ervaren

Fase 2: Anders denken en organiseren

Fase 3: Opschaling

Werkpakketten:
Elk werkpakket leidt tot resultaten die bijdragen aan de projectdoelstelling

WP0: Ontwikkelplaats circulaire grondstofketens Rijnland

'Eigenaren':
Wie is verantwoordelijk voor of betrokken bij dit werkpakket

Projectdoelstelling:
hierop spreken we elkaar aan en rekenen we onszelf af

Het project brengt een circulaire keten op gang die bermmaaisel uit en in Rijnland oogst en grondstoffen voor bodem, bouw en buitenruimte produceert en bijdraagt aan herstel bodemkwaliteit en biodiversiteit

Ambitie:
de algemene ambitie waar ons project een bijdrage aan levert

Rijnland is in 2030 een circulaire regio waarin boer, burger en recreant zich thuisvoelen en ecologische en economische waarden met elkaar in balans zijn

Doorbraakproject Bermgras Regio Rijnland

actie

wat betekent het voor mij

ambitieuus

geen tijd te verliezen
samenwerken

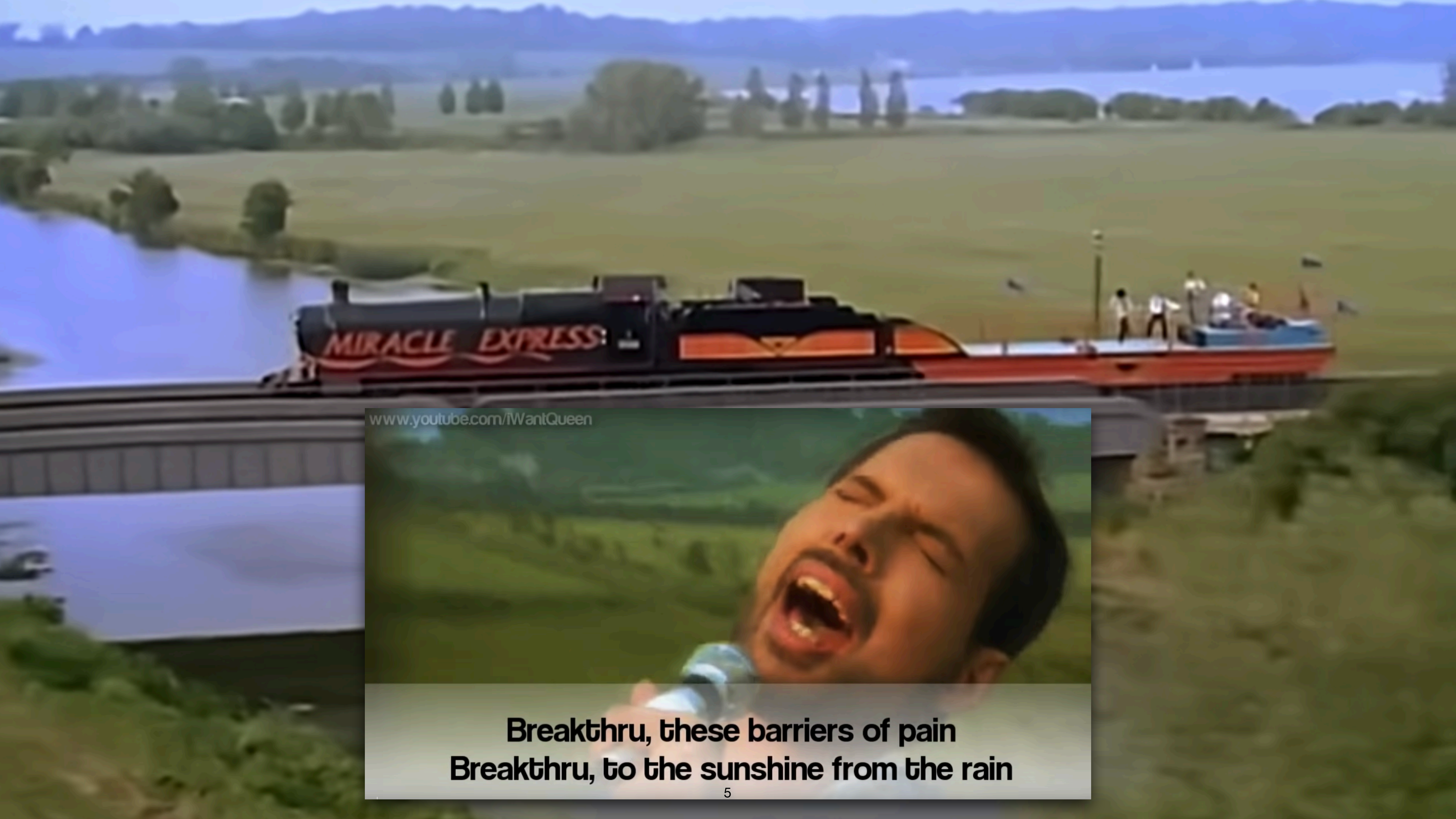
koolstof opslaan

Wat kan ik doen?

concreet resultaat

bodem

druk, druk, druk

www.youtube.com/iWantQueen

**Breakthru, these barriers of pain
Breakthru, to the sunshine from the rain**

Taart!

Aan de slag!

Activiteiten:
Elk werkpakket leidt tot outputs. De outputs dragen bij aan de resultaten van het werkpakket

Fase 1: Doen

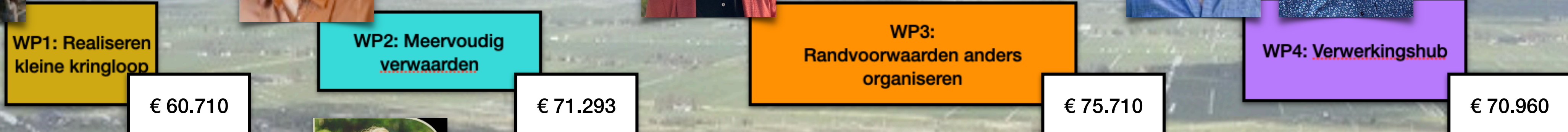

Anders denken en organiseren

Samen slagen

Werkpakketten:
Elk werkpakket leidt tot resultaten die bijdragen aan de projectdoelstelling

€ 64.810

'Eigenaren':
Wie is verantwoordelijk voor of betrokken bij dit werkpakket

Werkpakketten

- Waar staan we met elk werkpakket aan het eind van dit project?
- Wat is de doorbraak die we hebben gerealiseerd?

Mijlpalen	
Mijlpaal	Datum
Bermgras plaveit de weg voor regeneratieve keten door het organiseren van marktvrage en infra	2026 - 2030
100% biobased isolatiepaneel of beschoeiing ten behoeve van de bodem	2026 - 2030
Ecologische bermbeheer (afvoer van maaisel): 50% HR Terreinbeheerorganisaties en gemeenten	100% in 2030 50% in 2026
Circulaire wet- en regelgeving	2026 - 2030
Ecologische buffer- en lintfunctie proactief toevoegen aan de berm	2026 - 2030
Verwerkingshub 'steward owned' inclusief afname	2024 - 2025
Vraag en aanbod creëren op basis van type bodem	2024 - 2025
Aanbestedingsmodel	2024 - 2025
Plan van aanpak Schone bermen in kaart, schoon maken van bermen	2023
Verdienmodel op basis van waardemaximalisatie 1 ^e concept	2023
Beslisboom match berm met bodem Wanneer gebruik je welke Techniek en wat is de behoefte (bodem)	2023
Besluit Maaiseltoepassing op basis van gebruik	2023
Voorbeeldproducten uit kleine kringloop toepassen in de regio	2023
Voorbeeldproducten meervoudig verwaarden (vezels en grassap) toepassen in de regio	2023
Mobilisatie minimaal 6 areaalbeheerders en dan doorgroeien	2023

Ontwikkelplaats

Centrale projectdoelstelling

een circulaire keten op gang brengen die

bermmaaisel uit en in Rijnland oogst en

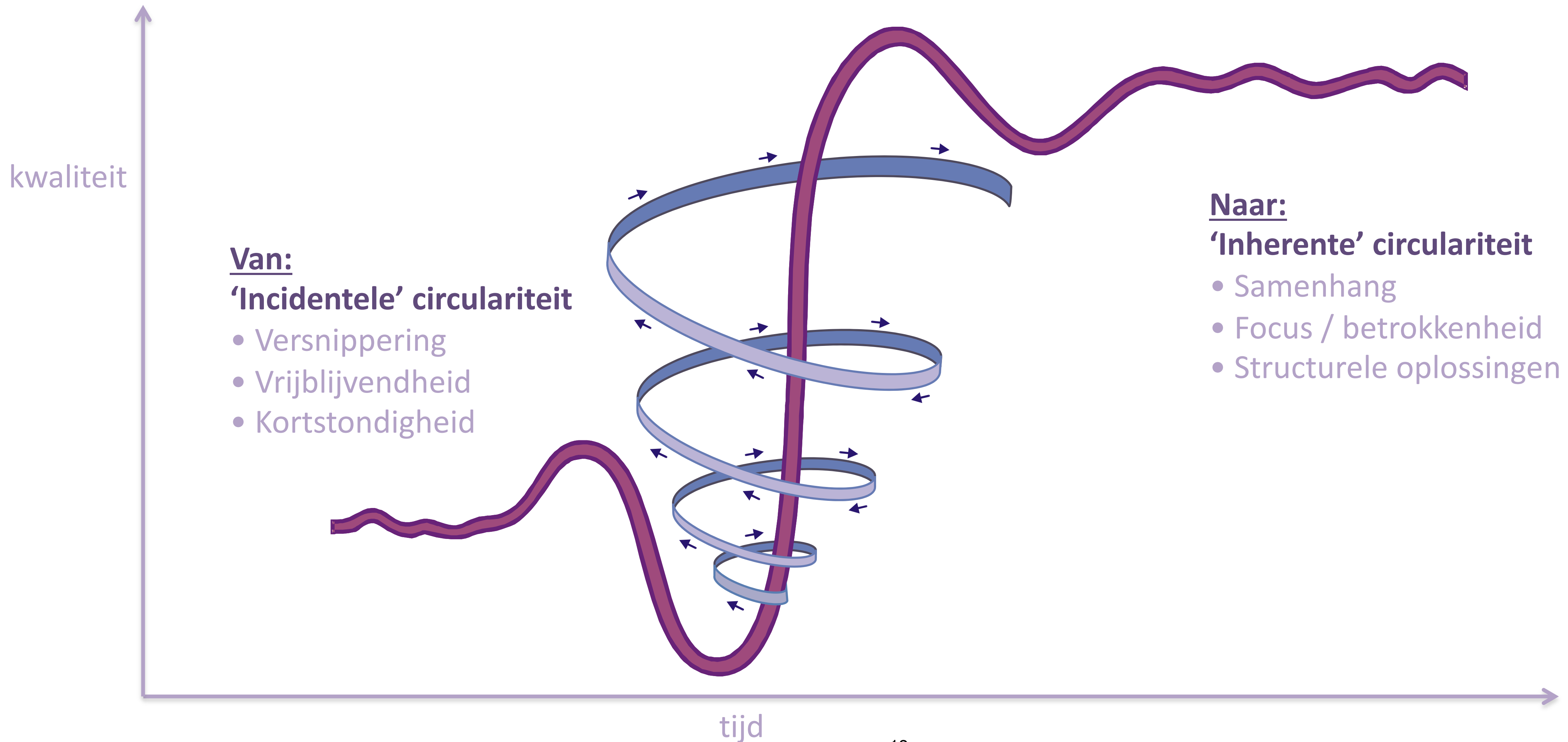
grondstoffen voor bodem, bouw en
buitenruimte produceert en

bijdraagt aan herstel van de
bodemkwaliteit en biodiversiteit.

Doelstelling vraagt een doorbraak

Van traditioneel beheer naar toekomstig beheer in de keten en circulair beheer van de openbare ruimte

Doorbraak van pilots naar structurele verandering

Doorbraak in denken doen en organiseren

Fundamenteel andere denkwijze	Anders doen	Anders organiseren
De functies van en de grondstoffen die in en op de berm beschikbaar zijn	Ecologische lint- en bufferfunctie aanleggen (activiteit 3.3) Ontwikkelen van dragers voor biotopen voor meer biodiversiteit (3.3)	Beslisboom maken op basis waarvan re-routing maaisel naar eindproduct plaatsvindt (activiteit 3.1) De berm in kaart: gezamenlijk data verzamelen over bermkwaliteiten (3.1)
Ketenontwikkeling en rendement	Bokashi en compost lokaal produceren (WP 1 Kleine kringloop) Buitenruimteproducten, substraatvervanger en isolatiepanelen produceren uit bermmaaisel (WP 2 Meervoudig verwaarden) Aanbod maaisel regionaal verzamelen en bewerken (WP 4 Verwerkingshub)	Compostproductie bij boeren in een coöperatie (WP 1 Kleine kringloop) Verdienmodel o.b.v. waardemaximalisatie (3.4)
Nieuwe organisatievormen en manieren van samenwerken	Inkoop- en aanbestedingsbeleid aanpassen aan een circulaire keten (3.2)	'Common-owned' aansturingsmodel ontwikkelen (3.5) Ontwikkelplaats organiseren voor circulaire grondstofketen Rijnland (WPO)

Het is nieuw -> Al doende leren

De ontwikkeling van een nieuwe circulaire grondstofketen voor
bermmaaisel brengt in de alledaagse praktijk *vele vragen* met zich mee
die *werkende weg beantwoord* moeten worden.

Samen slimmer vanuit basishouding: bijdragen aan eigen resultaten én
aan het grotere geheel

De ontwikkelplaats brengt binnen het doorbraakproject:

- Samenhang in de activiteiten verdeeld over de afzonderlijke werkpakketten en pilots;
- Inhoudelijke verdieping en versnelling;
- Reflectie op interactie tussen mensen binnen het doorbraakproject waarbinnen nieuwe (on)geschreven regels van de circulaire economie gaan ontstaan;
- Gemeenschapsvorming;
- Plezier, veerkracht en (zelf)vertrouwen.

Wat is de ontwikkelplaats NIET

- Geen plek voor besluitvorming, maar een plek waar beelden en ideeën actief worden uitgewisseld en kaders meegeven voor besluitvorming.
- Besluitvorming over de (in)richting van het doorbraakproject vindt buiten de ontwikkelplaats plaats in het overleg van de projectleiders en de werkpakketleiders.

Aanpak ontwikkelplaats

1x kwartaal organiseert verandernetwerk natuurlijke reststromen fysieke bijeenkomst over hardnekkig vraagstuk:

- Inbreng vanuit wetenschap/hogescholen; dan toepassen op actuele praktijkvragen uit de doorbraakprojecten -> Gezamenlijk oplossingsrichting voor vervolgstappen formuleren.
- Delen wat er is geleerd.
- Aanwezigheid verwacht; deelnemers van buiten de doorbraakprojecten worden ook uitgenodigd.

1x per maand een ontwikkelplaats online instuif (10x per jaar 2 uur)

- Uitwisseling over uitdagingen en ontwikkelingen die zich voordoen, wat er nodig is komende periode en met wie. Vooral bedoeld om de samenhang tussen de werkpakketten te stimuleren.
- Vrije inloop voor mensen die werken aan het doorbraakproject.

Breakout naar werkpakkettafels

- Wat gaan we de eerst komende 3-6 maanden doen?
- Wie gaat het doen?
- Wat hebben we nodig om een doorbraak te bereiken?
- Wat heb je nodig van de andere werkpakketten?
- Welke vragen wil je beantwoord zien?

Vragen?

Richard:

T 06 129 692 41

E richard@grondstoffencollectief.nl

Livio:

T 06 244 413 37

E l.bod@spaakcs.nl